

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izvenredne in praznike. — Inserati do 80 peti 2.— Din. do 100 vrti 2.50 Din. večji inserati peti vrti 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za izvozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritičje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Sistem glavnjače tudi v Narodni skupščini

V skupščini se do krvi pretepajo — Tudi današnja seja Narodne skupščine je bila viharina — KDK se seje ni udeležila — Nepopisno ogorčenje nad policijskim režimom — St. Radić pozvan v avdijenco

— Beograd, 1. marca. Vsa politična javnost stoji danes pod vtisom včerajšnjih dogodkov v Narodni skupščini. Včerajšnji dan bo ostal neizbrisno zapisan v zgodovini našega parlamenta in je usodnega pomena za nadaljnji razvoj politične situacije. Dogodki na včerajšnji popoldanski seji dokazujejo, da se je polotil hegemonistov in njihovih pomagačev tak strah pred prodirajočo akcijo KDK, da so posegli po najskrajnejših sredstvih, hoteč z natančnim in nasiljem preprečiti nadaljnjo borbo KDK za enakopravnost vseh pokrajin. Manever režimovcev seveda ni uspel, jasno pa je, da je tako postopanje vladne večine nasprotstva med vlado in opozicijo še bolj poodrlo in ustvarilo položaj, ki mora dovesti do končnega razčiščenja in obračuna z velesrbskimi hegemonisti.

Krvavi pretepi.

Včerajšnja popoldanska seja je bila izredno viharina. Že na dopoldansko sejo je prišlo do ostrega nastopa, ko je predsednik Narodne skupščine trdil, da je g. Radić v svojem govoru kriv kriv. Na popoldanski seji pa je prišlo med govorom notranjega ministra dr. Korošca, ki se je povzpel do trditve, da so obtožbe policijskega nasilstva v glavnjači komunistične izmišljotine, do takega viharja, da je moral predsednik sejo prekiniti. Vladinovi pod vtisom dokumentiranih izjav poslancev KDK niso mogli več zavovarjati nasilnih in inkvizitorskih metod režima ter so dejansko napadli poslance KDK, ki so se seveda morali postaviti v bran. Prišlo je do krvavega pretepa, ki je trajal skoraj pol ure.

Dr. Korošec zagovarja nasilje Glavnjače.

Seje po zopetni otvoritvi seje je dr. Korošec zaključil svoj govor in izjavil, da odklanja predlog KDK gde prečkave razmer v glavnjači. Vladna večina je to stališče seveda osvojila.

Pred zaključkom seje je nato predsednik Narodne skupščine dr. Perić predlagal, naj se g. Radić radi žalitve kralja izključi od treh sej. Ta predlog je pri opoziciji izrazil viharne proteste. G. Radić je v kratki izjavi naglasil, da bo KDK iz tega izvajala konsekvence. Vladna večina je predlog predsednika sprejela, nakar so poslanci KDK demonstrativno zapustili sejo.

Klub KDK je imel takoj po seji Narodne skupščine sejo, na kateri je razpravljalo o situaciji. O seji je bil izdan komuniké, ki ugotavlja, da se vladna večina v borbi proti KDK poslužuje tendenčnega podtikanja, da so bili poslanci KDK fizično preprečeni v izvrševanju svojih poslaniških dolžnosti ter da je bil napad v Narodni skupščini pripravljen na naprej določenem načrtu. Klub KDK bo na svoji današnji seji sklepal o nadaljnjih sredstvih, ki se jih bo poslužil v borbi proti nasilju režima.

— Beograd, 1. marca. V atmosferi, ki je nastala po včerajšnjih dogodkih, se je nadaljevala tudi današnja seja Narodne skupščine. Poslanci KDK so v znak protesta današnje seje niso udeležili. Tudi današnja seja je bila skrajno viharina in ponovili so se včerajšnji prizori. Prišlo je do ostrega obračunavanja med skupščinskimi predsednikom in radikali ter zemljoradniki, ki so protestirali proti postopanju skupščinskega predsednika o priliki včerajšnje izključitve g. Stepana Radića.

Absenca KDK

Seja je pričela ob 10.30. V skupščini je vladalo skrajno mučno razpoloženje, ker so bile srednje klone, ki jih zavzemajo običajno poslanci KDK, popolnoma prazne. Demokrati so bili zelo pobiti in nekateri demokrati poslanci so ponovno hodili na hodnik, da bi pregovorili vsaj par poslancev KDK, da se udeležijo seje.

Zemljoradniki protestirajo proti izključitvi g. Radića.

Po prečitani zapisnika je zahteval besedo zemljoradnik dr. Tupanjanin, ki je podal sledečo izjavo:

Včeraj smo bili priča žalostnega postopanja predsednika Narodne skupščine in vladne večine. G. predsednik dr. Perić ni na svojem mestu, ker ni predsednik Narodne skupščine, marveč predsednik vladne večine. (Radikali ogorčeno protestirajo.)

G. predsednik in celokupna vladna večina dobro pozna g. Radića, toda dr. Perić ni smatral za potrebno, da ga opominja ali uporabi kazni, kakor jo določa skupščinski poslovnik, če je že res smatral izjave g. Radića za žaljive. Toda mi vsi vemo, da je g. Radić že čisto uporabljal mnogo huje in ostreje se izraze, ne da bi bil zato pozvan na odgovor.

Jaz sem sedel v njegovi neposredni bližini in dobro vem, da ni rabil onih besed, radi katerih je predsednik dr. Perić predlagal kaznovanje g. Radića. G. Radić je v zadnjem času dal že dovolj dokazov, da je zelo daleč od tega, da bi sploh mogel žaliti krono. To dobro ve tudi g. predsednik in vsa vladna večina. To postopanje je dokaz, da zasleduje vlada in njena večina z izključitvijo g. Radića gotove cilje, ki zaenkrat še niso povsem jasni.

Čeda Kokanović radikalom: Vi namenoma vlačite kraljevo ime v debato! Predsednik dr. Perić ga radi tega medklica kaznuje s pismenim opominom.

Kokanović: Ugotavljam, da je včeraj ministar pošte Vlačko Kocić prvi prišel pretep z ministrskimi klopi.

Tupanjanin nadaljuje: Da, minister Kocić je pozval posl. dr. Pernarja naj pride k njemu, da ga premlati. Predsednik Narodne skupščine dr. Perić je to dobro slišal, toda ministra ni ne kaznoval ne opominjal.

Predsednik dr. Perić grozi govorniku, da mu odvzame besedo, če ne bo govoril k zapisniku. — Zemljoradniki ogorčeno protestirajo in razbijajo po klopih. Nemir postaja vedno večji. V prerekanje se vmešajo tudi ostali poslanci večine in začno groziti zemljoradnikom s pestmi.

Špijonaža v Narodni skupščini.

V splošnem hrupu nadaljuje Tupanjanin: Iz Narodne skupščine ste napravili novo glavnjačo. Ko sem zjutraj prišel iz našega kluba, sem našel pred vrati policijskega agenta, ki je prisluškoval. Tega nisem opazil šele danes prvič, marveč opažamo že 20 dni, da nam pošilja vlada pred vrata našega kluba špijone.

Predsednik znova grozi govorniku, da mu odvzame besedo. Radikali delajo vedno večji kraval, tako da nadaljnjih izjav govornika sploh ni bilo slišati. Predsednik je nekaj časa skušal miriti razjarene duhove, končno pa je odzvel govorniku zemljoradniku Tupanjaninu besedo ter odredil prehod na dnevni red in podelil besedo ministru socialne politike Čedi Radoviću.

Radikali hočejo pretepati tudi zemljoradnike.

To postopanje predsednika Narodne skupščine je silno revoltiralo zemljoradnike. Poslanca Kokanović in Vulić sta planila s svojih sedežev proti predsedniku Narodne skupščine in energično zahtevala besedo. Istočasno so navallili iz klopi tudi radikali, ki so skušali dejansko napasti zemljoradnike. V splošnem prerivanju in prerekanju je bilo slišati poslanca Kokanovića, ki je klical: »Uvedli ste špijonažo! Zahtevamo besedo, policaj-radikali nas ne bodo komandirali!«

Seja prekinjena.

Minister Čeda Radović je med tem stopil na govorniški oder, toda v splošnem hrupu ni prišel do besede. Zemljoradniki so obstopili govorniški oder in grozili, da ga s silo odstranijo če ne bo prenehal. Pred odrom je prišlo do dejanske spopada med radikali in zemljoradniki, tako da je moral predsednik sejo prekiniti. Interventirali so takoj nekateri treznejši poslanci in tako preprečili ponovitev včerajšnjih žalostnih prizorov.

Interpelacija posl. Petejana.

Končno se je nemir toliko polegel, da je Narodna skupščina lahko nadaljevala razpravo. Minister Čeda Ra-

dović je odgovarjal na interpelacijo poslance g. Josipa Petejana (soc.) glede deficita Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu ter naglašal, da so naredbe interpellanta netočne ter da je v Zagrebu najljepši red.

Za njim je dobil besedo posl. Petejan, ki je pobijal trditve ministra ter izjavil: Socialno zavarovanje pri nas težko napreduje, vendar pa je treba ugotoviti, da nobena druga javna institucija ne kaže takega napredka. Govornik s številskimi dokazuje, koliko je bilo izdano za razne potrebe zavarovancev ter povdarja, da so upravni stroški, glede katerih se toliko pretirava, znašali v zadnjih petih letih povprečno 15% celokupnih dohodkov. Deficit bolniškega zavarovanja je pripisovati gospodarski krizi in pomankljivi zavarovanju za brezposelnost, starost in onemoglost. Govornik zahteva, da se te panoge zavarovanja čim prej oživotvorijo in da se obveznost zavarovanja raztegne tudi na poljedelske delavce. Zlasti pa je zahteval takojšnji razpis volitev. Končno je govornik ostro protestiral proti postopanju z brezposelnimi delavci v Beogradu, kjer jih zapirajo v glavnjačo in gonijo uklenjene po mestu, kakor največje zločince. Apelira na ministra socialne politike, da ta škandal nemudoma odpravi.

Minister socialne politike je kratko odgovoril predgovorniku in moral priznati, da so govornikova izvajanja povsem utemeljena.

Nato bi imela slediti razprava o interpelaciji posl. dr. Prvi-slava Grisogona o ukinitvi poštne direkcije v Splitu. Ker pa interpellant ni bil navzoč, je bila interpelacija stavljena z dnevnega reda.

Predsednik je nato ob 13. zaključil sejo in napovedal prihodnjo za popoldne ob 16. z dnevnim redom: nadaljevanje proračunske razprave.

Pred sejo Narodne skupščine se bo vršila seja šefov parlamentarnih skupin v svrhu dogovora glede nadaljevanja proračunske debate in razdelitve skupščinskega dela.

G. Radić bo popoldne sprejet v avdijenci

Beograd, 1. marca. Kakor izve vaš dopisnik iz dobro poučenega vira, bo g. Stepan Radić danes popoldne ob 15. sprejet v avdijenci na dvoru. Vest o njegovih avdijenci je izzvala v vseh političnih krogih z ozirom na včerajšnje dogodke v Narodni skupščini razumljivo senzacijo. V vladnih krogih je opaziti veliko pobitost, ker se zavedajo, da je njihov manever, s katerim so skušali diskreditirati g. Radića pred krono, ostal brez uspeha.

Nesreča nikoli ne počiva

Na cesti v Sent Jurju pri Grosuplju so se posestniku Janezu Valentinciču splašali voli, vpreženi v tovorni voz. To je nekaj neobičajnega. Nesreča je hotela, da je pri tem posestnik, ki je hotel voli zadrti, padel pod voz, k mu je zmečkal levo nogo.

Danes okoli polne se je razširila po mestu vest o nesrečnem zastrupljenju enoletnega prostovolca I. C., sina uglednega ljubljanskega meščana. Kakor običajno, je šel C. v kopalnico na stanovanje svojega očeta v Dalmatinovi ulici, da bi si tam očistil s čistočo zobe in se umil. Mladi enoletni prostovoljec, ki ima že inženiersko diplomu, si je čistil zobe, ni pa slutil, da uha, plin iz peč. Nenadoma mu je postalo slabo, omahnil je ter sedel na stol poleg kopalne kadi, kjer se je onemestil. Njegovo očetu se je zdelo čudno, da ga ni tako dolgo iz kopalnice. Stopil je notri ter zagledal svojega sina nezvestnega. Takoj mu je bil položaj lasen. Pokrabil je sina ter ga odnesel v predsobo. Ker je oče opazil, da je sin še pri življenju, je takoj prišel z umetnim dihanjem. Poklical je tudi zdravnika g. dr. Savnika, ki je vse potrebno ukrenil, da le ohrani mlademu inženjerju življenje. Pozneje so g. C. z rešilnim avtom prenesli v vojaško bolnico.

Mladi inženjer je sedel že izven vsake nevarnosti. Kakor je bilo ugotovljeno, je izključen vsak samomorilni polkus. Pti-nove peč v kopalnici so namreč glede manipulacije zelo nevarne. Treba je velike previdnosti, da se ne zgodi kaka nesreča.

Vlada se že umika...

Na popoldanski seji Narodne skupščine namerava vlada predlagati razveljavljenje kazni g. Radića.

— Beograd, 1. marca. Klub KDK je imel danes dopoldne dolgotrajno sejo, na kateri je razpravljalo o položaju, ki je nastal po včerajšnjem nastopu v Narodni skupščini. Kakor se izve, se KDK tako dolgo ne bo udeleževala seji Narodne skupščine, dokler traja kazni g. Radića. Ni pa izključeno, da se KDK popolnoma absentira iz Narodne skupščine.

Odločen nastop KDK je napravil v vseh političnih krogih globok vtis. Vladni krogi so v najhujši zadregi, ker se zavedajo, da bo imela akcija KDK med narodom zanje skrajno porazne rezultate in skušajo svojo včerajšnjo

napako popraviti. Danes opokne se h v vladnih krogih zadrževalo, da namerava predsednik Narodne skupščine že na današnji popoldanski seji Narodne skupščine predlagati razveljavljenje včeraj izrečene kazni, da bi na ta način preprečili absenco KDK.

Po seji Narodne skupščine je bila sklicana tudi seja demokratskega kluba, ki pa je bila z ozirom na današnje dogodke v Narodni skupščini odgojena za popoldne. Zdi se, da je odgovoritev seje demokratskega kluba pred vsem posledica popoldanske avdijence g. Radića.

S policijo in špijoni...

Vlada pošilja svoje špijone, da bi zvedela, kaj namerava opozicija. — Komisar skupščinske policije prisluškuje pri vratih. — Moški obračun zemljoradnika Tupanjanina.

Beograd, 1. marca. Pred sejo Narodne skupščine se je pripetil danes dopoldne na hodniku pred prostori zemljoradniškega kluba značilen incident. Ko je posl. Kokanović nepričakovano stopil iz kluba na hodnik, je zalotil komisarja skupščinske policije Montanija, ki je bil svoj čas dodeljen železniški policiji v Mariboru, kako je prisluškoval na vratih. Kokanović je bil radi tega tako razburjen, da je policaja delansko napadel in mu prisolil par krepkih zausnic.

Zemljoradniki zatrjujejo, da že 20

dni opažajo pred svojim klubom policijske agente, kako špijonirajo, da bi zvedeli, kaj se govori v klubu. O zadevi bodo vložili interpelacijo v Narodni skupščini. Posl. Tupanjanin pa je že na današnji seji Narodne skupščine proti uganjanku špijonaže v Narodni skupščini odločno protestiral. Tudi pred klubom KDK so že ponovno opazili razne vladne agente, ki so skušali prisluškoovati. Opozicija je sklenila, da bo odšel postavila pred vrata svojih klubov posebno stražo, da prepreči policijske metode režimovcev.

Rogaška Slatina dobi zračno zvezo

Zračna proga Beograd-Zagreb se bo še letos podaljšala do Rogaške Slatine.

— Zagreb, 1. marca. Z otvoritvijo zračnega prometa na progi Zagreb - Beograd je tudi drugod naraslo zanimanje za vzpostavitev zračnih zvez. Med drugimi mesti, ki niso predvidena v načrtu zračnih prog, se zanima za vzpostavitev zračne zveze zlasti Rogaška Slatina. Ravnateljstvo zdravilišča se je te dni obrnilo na družbo za zračni promet na progi Beograd - Zagreb s predlogom, naj bi se proga v glavni sezoni podaljšala do Rogaške Slatine. Uprava zdravilišča je pripravljena zgraditi v to

svrhu potrebna poslopja in urediti letališče. Kakor izve, bo družba še tekom teh dni razpravljala o tem predlogu. Verjetno je, da bo zračni promet z Rogaško Slatino vzpostavljen že tekom letošnje glavne sezone najkasneje do meseca junija. Rogaška Slatina bi se na ta način priključila mednarodnim zračnim prometnim zvezam in bi s tem mnogo pridobila. Vožnja iz Zagreba do Rogaške Slatine bi stala le nekaj več kakor znaša vozna cena za 1. razred brzo-vlaka, to je okrog 200 dinarjev.

Iz ljubljanske kronike

Neznan obešenec. — Razburljiv prizor na Ledini.

Med stanovalci Vodovodne ceste in po Brinju se je danes zjutraj bliskovito razširila vest, da so našli v nekem kozolcu, stoječem na zemljiški parceli, med omenjeno cesto in kamniško železniško progo, obešenega neznanega moškega. Bil je že mrtev. Prva je obešenca zapazila okoli 6.30 železničarjeva soproga Roza Varl, ki stanuje v železniških hišah ob stari zaloško-draveljski zvezni železniški progi. Takoj je pokrbel, da je bila o tem obveščena policijska stražnica v Zgornji Šiški. Obvestila je tudi druge stanovalce, ki so nato odšli pod kozolec ter prerezali obešeno vrvo. Okoli 9. dopoldne je prišla tja policijska komisija, obstoječa iz policijskega zdravnika dr. Avramovića in policijskega nadzornika g. Grudna. Komisija ni mogla ugotoviti obešenceve identite, ker niso pri njem našli nobenih dokumentov, pač pa le malo žepno ogledalo in žepni nož. Neznan obešenec je star okoli 55 let, srednje postave, po poklicu najbrž delavec, dobro oblečen in dobro rejen, iz česar sklepajo, da ga ni gnala v smrt beda ali pomanjkanje, pač pa si je končal življenje iz kakega drugega vzroka.

Prva poizvedovanja o identite še niso prinesla pozitivnih rezultatov. Neka kmetica iz Kleč je izjavila, da je neznanec večkrat prenočeval pri kmetih v Klečah, drugi so povedali, da je pogostokrat bil zaposlen v gostilni pri »Urbančku« na Posavju, nekateri pa so pravili, da je večkrat delal na športnem igrišču kluba »Primorje«. Pravijo, da se piše France Korošec.

Med stanovalci Kottikovih barak na Ledini v bližini mestne elektrarne je sredi okoli 19.30 zavalodalo veliko razburjenje. Na stala je prava panika. V barakah stanuje med drugimi tudi 34letna Stefanija Sparovc s svojim nepreskrbljenim otrokom.

Njen mož je bil decembra lani pred ljubljansko poroto obsodil na več let težke ječe radi tatvine firneže in barv. Kradel je več mesecev ter škodoval znano tvrdo za več tisoč dinarjev. Včeraj je bila Sparovčeva v Kranju. Zvečer se je vrnila. Ko je prišla v barako, so ji naznanili njeni sestanovci, da je vse njeno pohištvo zarubljeno, oziroma od policije zaplenjeno. To je Stefanijo tako razburilo, da je dobila živčne napade. Začela je najprej kričati, divjati in razsajati. Nato se je vsa besna spravila nad pohištvo in kuhinjsko posodo. Vse je razbila. V rokah je držala sekiro ter vpila: »Pokončam in pobijem vse, kar pride sem!« Prestrašeni sestanovci barak so v veliko težavo rešili otroka, ki bi ga bila gotovo umorila. O dogodku obveščena policija je izjavila, da ne more ukretni proti pobesneli ženski ničesar, ker ni storila nikakega kazenskega delikta in da jo je treba spraviti v bolnico. Poklicali so nato mestnega fizika g. dr. Rusa in reševalno postajo. Med tem se je posrečilo trem močnim moškim obvladati besnečo ženo. Mestnemu fizikatu, ki je najprej sestavil spričevalo o duševni zmedenosti nesrečne žene, se je še le po dolgem parlamentiranju le končno posrečilo, da so nesrečnico sprejeli v javno bolnico na VII. oddelek, kajti sprejem umobolnih zelo ovirajo okostenele birokratične predpisi.

Med stanovalci Vodovodne ceste in po Brinju se je danes zjutraj bliskovito razširila vest, da so našli v nekem kozolcu, stoječem na zemljiški parceli, med omenjeno cesto in kamniško železniško progo, obešenega neznanega moškega. Bil je že mrtev. Prva je obešenca zapazila okoli 6.30 železničarjeva soproga Roza Varl, ki stanuje v železniških hišah ob stari zaloško-draveljski zvezni železniški progi. Takoj je pokrbel, da je bila o tem obveščena policijska stražnica v Zgornji Šiški. Obvestila je tudi druge stanovalce, ki so nato odšli pod kozolec ter prerezali obešeno vrvo. Okoli 9. dopoldne je prišla tja policijska komisija, obstoječa iz policijskega zdravnika dr. Avramovića in policijskega nadzornika g. Grudna. Komisija ni mogla ugotoviti obešenceve identite, ker niso pri njem našli nobenih dokumentov, pač pa le malo žepno ogledalo in žepni nož. Neznan obešenec je star okoli 55 let, srednje postave, po poklicu najbrž delavec, dobro oblečen in dobro rejen, iz česar sklepajo, da ga ni gnala v smrt beda ali pomanjkanje, pač pa si je končal življenje iz kakega drugega vzroka.

Prva poizvedovanja o identite še niso prinesla pozitivnih rezultatov. Neka kmetica iz Kleč je izjavila, da je neznanec večkrat prenočeval pri kmetih v Klečah, drugi so povedali, da je pogostokrat bil zaposlen v gostilni pri »Urbančku« na Posavju, nekateri pa so pravili, da je večkrat delal na športnem igrišču kluba »Primorje«. Pravijo, da se piše France Korošec.

Med stanovalci Kottikovih barak na Ledini v bližini mestne elektrarne je sredi okoli 19.30 zavalodalo veliko razburjenje. Na stala je prava panika. V barakah stanuje med drugimi tudi 34letna Stefanija Sparovc s svojim nepreskrbljenim otrokom.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0—22.89, Berlina 13.57—13.60 (13.565) Bruseli 0—9279 Budimpešta 0—9.9467, Curih 1093.5—1096.1 (1095) Dunaj 8.0015—8.0315 (8.0165), London 277.15—277.95 (277.55), New York 0.5687, Pariz 222.85—224.85 (223.85), Prag 168.15—168.95 (168.55) Trst 300—302 (300). Efektii: Celjska 164—0, Ljubljanska kreditna 135—0, Prastredna 860—0, Kredični zavod (brez kuponov) 155—0.

INOZEMSKA BORZA.

Curih: Beograd 9.13, Dunaj 73.17, Berlin 124.05, Prag 15.39, Mian 27.46, Pariz 20.435, London 25.345, New York 519.40.

Petr Soljurg:

Boljševiški vohun

Roman

— Vaša domneva, da je izbral dr. Mordet ugodno priliko, ko ste bili odsotni, in vdrl v vilo, je pravilna. Okrog devetih zjutraj sem videl, da je stopil iz vile moč visoke postave, zavil v plašč. Čez pol ure sem se moral umakniti avtomobilu, v katerem je sedel mož čudovito srepih oči, z dolgo črno brado. Ali se ujema to z dr. Mordetom?

Naslikali ste ga kot slikar, da to je dr. Mordet! — je vzkliknil dr. Pratt.

Mac Lean je postal zopet dobre volje.

— Ko sem še študiral, — je pripovedoval smeje, — smo imeli dve leti profesorja matematike, ki se ni pripravljaj na svojo uro. Zato smo se čisto zaman ukvarjali z nalogo. In dobrodušni profesor je začel navajati primere, čijih rezultati so bili znani. In ko so se enačbe vlekle v neskončnost, je nam svetloval naj gremo od znanega števila rakovo pot do neznanke in tako postavimo enačbo. Isto je v našem primeru. Zato vas prosim, dragi gospod, da mi poveste vse, kar veste o dr. Mordetu, bankirju Kingheadu, grofu Engelmannu, miss Luisi in Betsy. Omenite, prosim, tudi vse malenkosti. Pripovedujte lahko vse vprek, brez logične zveze. Jedro najdem že sam.

Dr. Pratt je ubogal. Opisal je življenje svojega starega prijatelja Kingheada, značaj in način življenja sedanega bankirja, omenil je mimogrede njegovo prvo ženo in sedanjo gospo Kingheadovo, Luiso in Georga, opisal je življenje in običaje v palači, govoril je o poročilih, ki so bila objavljena v raznih listih o dr. Mordetu, o njegovih brošurah in predavanjih, slednjič pa še o nesrečnem poizkusu ali bolje rečeno o zločinskem početju z miss Luiso.

— Georg Clowey, bratranec miss Luiso, bil po mojem mnenju najboljši zaščitnik svoje sestrice, — je pripomnil Mac Lean.

— Priznam, — je odgovoril dr. Pratt, — toda dečko mi je priznal, da je prišel v Harwest brez vednosti svojega strica in tedaj se mi je zdelo potrebno, da obvestim o njegovem nepremišljenem koraku bankirja Kingheada. Mislim, da kot poštnjak drugače nisem mogel ravnati.

— Clowey bo zelo potr, ko zve o novi nesreči, ki je zadela miss Luiso. — Kdo mu bo pa povedal? To mora ostati strogo tajno! — je vzkliknil dr. Pratt.

— Jaz ga poiščem in mu povem, kajti vse kaže, da imava v njem najboljše pomočnika, — je odgovoril Mac Lean. — Zdaj gre za to, kaj nameravate ukreniti. Dražestna miss Betsy

se bo menda vendar zdrnila iz ometice in tudi magnetično spanje miss Luiso ne bo trajalo večno. Če ostanete tu, vas najde dr. Mordet kadarkoli bo hotel, in če trdite, da bi miss Luisa pri ponovnem magnetičnem spanju umrla ali pa zblaznela, je jasno, da morate s svojo pacientko bežati in skriti se tako, da vaju dr. Mordet ne bo mogel najti. Ali veste za tak kraj, kjer bi bila povsem varna? To je zelo važno, kajti dr. Mordet je zmožen vsega.

— V Texasu imam prijatelja farmarja. Njegova farma je tako osamljena in skrita, da je nihče ne najde, kdor ne pozna ondostnih krajev, — je odgovoril dr. Pratt.

— Apropo! — je pripomnil Mac Lean. — Miss Luisa mora odpotovati brez svoje dražestne komornice. Ali lahko uredite to zadevo tako, da se vrne miss Betsy v Denver h gospe Kingheadovi. Moje srce zahteva, da se s to damo čim večkrat sestanem. Pa tudi sicer bi jo rad imel vedno pri rokah.

— Kako, vi nameravate odpotovati v Denver? — se je začudil dr. Pratt.

— Na vsak način. Odpotujem tja kot vicont de Durance, da predložim gospodu Kingheadu dobro kupčijo in mu izročim vaše pismo, v katerem ga obvestite, da je miss Luisa morala odpotovati iz Harwesta. V pismu ni treba omenjati cilja tega potovanja. Pišite bankirju, da zahteva to zdravje miss Luiso. Ne pozabite odrediti, da se vrne miss Betsy v Denver. Tako, to bi bilo za enkrat vse. Če bi pa komornica vprašala po trgovskem potniku Jacksonu, ji izročite moje iskrene pozdrave in povejte, da mi je bilo zelo žal, da je nisem mogel dočakati, da jo pa ohranimo v najboljšem spominu. Preden odpotujete, mi brzojavite na naslov Jackson, Pueblo, hotel Concordia.

Mac Lean je vstal. Prižgal si je cigareto in se smeje poklonil zdravniku.

Dr. Pratt mu je segel v roko. — Vse storim po vaših navodilih. Obilo sreče in uspeha. Prepričan sem, da bo z vašo pomočjo demon Mordet uničen.

— Ne pozabite v pismu omeniti zdravstvenega stanja miss Luiso, — je pripomnil Mac Lean. Nato je stisnil pod pazduho culico z vzorci in odšel počasi z vrta.

Ko se je dr. Pratt vrnil v vilo, je opazil, da je Betsy izpremenila lego na preprogi. Po rahlem dihanju je spoznal, da je komornica že pri koncu svojega nasilnega spanja. Toda miss Luisa je ležala nepremično kakor prej in ni kazala nobenega znaka življenja.

Mračilo se je že, ko se je začela ko-

mornica Betsy polagoma prebujati. Nestrpni zdravnik ji je polival obraz z mrzlo vodo in jo ščegetal v nosu.

Slednjič se je Betsy zdrnila, odprla je oči in se začudeno ozirala. Nečesa se je skušala spomniti, toda njena glava je bila težka in misel zastrta. Na zdravnikovo vprašanje je odgovorila, da ni nikogar videla. Po Kingheadovem odhodu je šla na vrt po breskve in postavila košarico na mizo, kjer se vedno stoji. Potem se je spomnila, da gospodični ni napravila šopka. Vrnila se je na vrt, da bi natrgala rož. Ko se je vrnila v predsobo, je bila utrujena in žejna. Prinesla si je vode in snedla tri breskve. Miss Luisa je najbrž še spala, ker je bilo v njeni sobi vse tiho.

Kaj se je zgodilo potem, ne ve. Zgrudila se je na preprogo in zaspala tako trdno, kakor da že več noči ni zatisnila očesa.

— In da vas nisem zbudil, bi spali do sodnega dne, — je dejal dr. Pratt. — Bili ste zastrupljeni.

— Zastrupljena. S strupom zastrupljena? — je vzkliknila Betsy in se znova zgrudila na preprogo.

— Da, zastrupljena s strupom. Ali niste opazili, da so bile breskve počene ali narezane? Zločinec je položil v sadje strup.

— Za boga! Zločinec s strupom! A čemu?

— Tega ne vem. Zalibog vem samo to, da je hotel zastrupiti vas in miss Luiso, ki še vedno spi. Tu ne moremo več ostati, kajti to, kar se je zgodilo danes, se lahko ponovi.

— Ne, za vse na svetu ne ostanem tu. Takoj moram proč, — je zajecjala Betsy vsa prestrašena.

— Strinjam se z vami. Vrnete se v palačo v Denveru, kjer boste na varnem. Žal da bi bila za miss Luiso tako dolga pot prenaporna. Vi odpotujete že jutri ob devetih zjutraj. Poslušajte me dobro. Zločinec, ki dobro ve, kako ljubite miss Luiso, vas hoče pogubiti skupaj z njo. Pazite, da se ne zagovorite. Vsaka neprevidna beseda lahko postane usodna. Ne govorite o tem, kar se je zgodilo tu. Nikomur ne smete niti z besedico omeniti dogodkov v vili, zapomnite si, nikomur ne gospodu Kingheadu, ne njegovim soprogi, ker ne veste, kdo in kje prishkujeta. Stene imajo ušesa in zločinec ima povsod pomočnike. Tudi bivanje miss Luiso mora ostati tajno. Vaše življenje visi tako rekoč na vašem jeziku. Če se zagovorite, ste izgubljeni. Nocoj se vam ni treba bati, vrtar bo stražil vilo in tudi jaz bom bedel, ker moram napisati še nekaj pismem.

— A miss Luisa, k nji moram. Ne, pod nobenim pogojem. Miss Luisa se počuti zelo slabo in še vedno spi. Njeno zastrupljenje je težje nego je bilo vaše. Sam ji postrežem, čim se prebudi. Pojdite v svojo sobo, jaz pa osta-

nem tu, dokler se gospodična ne prebudi.

Betsy, ki je bila po zdravnikovih besedah bolj omamljena nego po nasilnem spanju, je hotela oditi v svojo sobo, da se pripravi na pot. Naenkrat je pa začutila hudo lakoto in namesto v sobo je zavila v kuhinjo.

Dr. Pratt je res pisal. Napisal je pismo bankirju Kingheadu in ga zapečatil pismo Mac Leanu je pa hotel napisati še zjutraj, če nastane izprememba v otprlem telesu miss Luiso.

Prebedel je ob njeni postelji vso noč in šele proti jutru, ko je bil že tako zaspan, da je začel dremati, je začel slab vzdih, ki je bil prvi znak, da se Luisa prebujala iz težke ometice.

Dr. Pratt je vedel iz izkušnje prvega primera, da so vsa sredstva brez moči in da miss Luiso ni mogoče običajnim potom spraviti k zavesti. Zato je ravnal zelo previdno in skrbno se je izogibal vsega, kar bi moglo razdražiti njene živce. Raje je potrpežljivo čakal, da se na videz odsotni duh znova vrne. Vedel je, da nastopi po dolgem spanju silna izčrpanost, duševna utrujenost in živčna razdraženost. Težkega spanja nesrečne bolnice ni hotel motiti, kajti po silni ometici je bilo spanje naraven, dasi zelo počasen povratek v življenje.

Dr. Pratt si je oddahnil, ker se je bal, da je Luisa za vedno zatisnila oči. Po prstih je odšel iz sobe da bi se deklica ne zbudila. V pismu Mac Leanu je pripisal, da je Luisa rešena. Nato je zapečatil pismo, v katerem je detektivu sporočil, da je Betsy odpotovala v Denver, on z miss Luiso pa v Texas.

VIII. Ljubljanski velesejem

Se vrši letos od 2—11. junija. Dovolj ima mednarodni značaj, vendar mu je najvažnejša naloga pospeševanje naše domače industrije, obrti in trgovine. V dobi težkih kriz zadnjih let je naš velesejem čimtelj, ki blažijo in najugodnejše vpliva na razvoj našega narodnega gospodarstva, posebno kar se tiče Slovenije. Ni dvoma, da temelji današnje upoštevane slovenske gospodarstva v ostalih pokrajinah naše države mnogo na gospodarsko-politični propagandi, ki so jo vršili in jo še vrše naši velesejmi. Industrija, obrt in trgovina se najbolj pospešuje z širjenjem kroga odjemalcev in z nazornim predstavljanjem novih uspehov in pridobitev, ki jih zaznamuje naprednejša inženirska industrija. Velesejem privablja v Ljubljano nešteto interesov, posebno onih iz južnih krajev naše države, ki tu naračajo od naših trdov ter jim tako prinese zaposlitev. Razstavljene izdelke tuje industrije in obrti pa dajejo našim podjetnikom novih pobud, da se skušajo čim bolj izpopolniti in modernizirati. Tako z velesejemom vsako leto pokazemo, kaj smo ustvarili na gospodarskem polju z njim si pridobivamo pot v srca naših bratov v južnih pokrajinah, na velesejmu se učimo. Zato je Ljubljanski velesejem glavni organ smotrene gospodarske politike slovenske pokrajine. Čeprav tvo-

rita Maribor in Ljubljana dve samostojni gospodarski in politično upravni središču, imata vendar ravno na gospodarskem polju tudi dosti skupnih ali vsaj vzporednih interesov. Kot mestu s slično industrijo ob mejah države imata iste interese v carinskem oziru kakor tudi v trgovini z inozemstvom. Ker sta obe mesti na isti železniški progi, imata obe gospodarski središču tudi enake promone interese. Javnosti je znano, da smo v naši centrali, ki gre za tem, da se gospodarska podjetja od mej naše države prenesejo v njeno središče. Zato se morata obe gospodarski enoti čim ožje srušiti na skupni boj proti napačni centralistični gospodarski politiki, da si zavarujeta svojo samostojnost in pokaže daljnega razvoja. Enake interese imata Ljubljana in Maribor tudi na davčnem in socialno-političnem polju. Tudi tukaj čutita obe mestu enake ali vsaj slične težave.

Zato se ne smemo cepiti, ampak v gospodarskem pogledu združeni delovati za našo boljšo bodočnost. Viden znak našega skupnega dela pa naj bo tudi letos Ljubljanski velesejem. Da zamore njegova uprava vztrajati na zahtevni poti je nujno potrebno, da sodelujejo z njo vsa naša gospodarska podjetja. Mi vsi potrebujemo gospodarsko vzajemnost in solidarnost. Prešihki mo, da bi mogli v naših vrstah pogrešati odlične industrijske panoge, še najmanj take katere so začasno v ugodnem položaju, da ne potrebujejo niti reklame, niti odjemalcev. Pojem bomo vsi solidarni tudi takrat, ko se morda prilike izpremenijo in bo taka solidarnost potrebna, onim, ki se danes veselijo na solni strani. Če si, celo v industrijsko močno razvitih državah prizadevalo ohraniti velesejme kot trajne institucije, ker črpajo dotična mesta iz njih neutilitativne koristi, imamo mi Slovenci temnejši vzrok za nemarjati naš velesejem, ki ga bomo tudi v bodočnosti, še močno potrebovali. Naš boj za obstanek je trd. Ne smemo misliti, da smo si Slovenci s tem, kar smo do sedaj ustvarili na gospodarskem polju, pridobili nekaj monopolov v državi. Tudi v ostalih pokrajinah se pojavljajo srušljivega po samostojnem industrijskem in obrtniškem proizvajanju. Zmaga je zagotovljena oni strani, kjer se bo uveljavila največja organizacijska skupnost, najboljša kvaliteta in najmodernejša tehniška opremljenost. Od nas je torej odvisno, ali hočemo po pridnosti, po naprednosti in po popolnosti organizacije še dalje obdržati vodilno mesto v jugoslovanskem gospodarstvu, ali pa bomo padli na brezpomembnem nivo obmejne pokrajine, brez smotrene gospodarske politike. Težka kriza, v kateri se danes nahajamo je morala priti, ker nas vede do gospodarskega ozdravljenja. Ljubljanski velesejem pa nam bo pomagal da jo čimprej prebolimo. K.

Največji uspeh v Beogradu in Zagrebu je imel to sezono «Ufa» velefilm

Tlačani

Kmetijska buna brezpravne ruske raje. Pridel. Pridel. Pridel.

ELITNI KINO MATICA

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da nas je dne 29. februarja t. l. za vedno zapustil naš dobi

Adolf Robida

profesor na realki

K večnemu počitku ga spremimo v petek dne 2. marca ob 4. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 1. marca 1928.

Ivanka Robida, soproga; Jana, Vito, otroci; docent dr. Ivan Robida, brat in vse ostalo sorodstvo.

Trgovski pomočnik

izurjen v mešani stroki — išče službo na deželi kot poslovođa. — Ponudbe pod «Večletna praksa/363» na upravo «Slov. Naroda»

Knjigovodja

z večletno prakso, izurjen v vseh pisarniških delih — išče službo pri večjem podjetju. — Ponudbe pod Knjigovodja/368 na upravo «Slov. Naroda»

Šivilja

dobro izurjena išče stalno službo. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Šivilja/390».

Opremljeno sobo

zračno in svetlo, z električno razsvetljavo in prostim vzhodom, takom oddam boljšemu gospodju. Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Zračno» 280

Zračno sobo

z vso oskrbo oddam takoj solidnemu gospodu na periferiji mesta. — Ponudbe pod «Zračno soba/372» na upravo «Slov. Naroda»

Zastopnika

v proviziji za prodajo konopca, motovza (špaga), nepremičljivih ponjav (plaht) in drugo — išče večje podjetje. Reflektira se samo na one, ki so v tej stroki delali. — Ponudbe z naznačbo dosezanega zaposlenja pod «Vrvarna» na Publicitas, Zagreb, Gunduličeva 11.

P. BOGDANOV & CO.
SEŠAK

Spretno deklino

za ves hišni posel razen pranja, ki zna samostojno kuhati, potrebuje boljše rodbina. — Ponudbe s fotografijo na: Svo. Niševića, trgovca, Novi Sad, Vojvodina. 347

Trbov. premog, drva.
POGACNIK, Ljubljana, Bobo ričeva ulica 5. — Telefon 2059

Krompir

Kupujem vse vrste krompirja na cele vagone. — Več pove: Ivan Student, Staro Petrovo selo, Slavonija. 306

Kupim trgovsko hišo

na prometnem kraju v sredini mesta. — Ponudbe z navedbo cene je poslati pod Resno/313 na upravo «Slov. Naroda»

Beli portland cement

«Medusa» — dobavlja VILIBALD FUCHS, Praha XII. Italská 12, Č. S. R.

Vabilo

na

redni občni zbor

Okrajne posojilnice v Ormožu r. z. z. n. z.

ki se bo vrnil v soboto, 17. marca 1928 ob 13. uri v uradnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev občnega zbora.
2. Poročilo načelstva o letnem računu za l. 1927.
3. Potrjenje letnega računa.
4. Dopolnilna volitev v nadzorstvo.
5. Sučajnosti.

Pripomba: Ako bi ob navedeni uri ne prišlo zadostno število zadrušnikov, da bi bil občni zbor sklepčen, se vsi pol ure kasneje v smislu § 29 adr. pravil v istih prostorih in po istem dnevnem drugi občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih zadrušnikov

Načelstvo.

Moški pogrebnik zavod

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je naša srčno ljubljena mama, hčerka, sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Stricelj

roji. Pressinger

vdova dimnikarskega mojstra in posestnika

dne 1. marca 1928 po dolgem in mukopolnem trpljenju za vedno zapustila.

Pogreb nepozabne pokojnice se vršiv soboto, dne 3. marca t. l. ob 4. uri popoldne od doma žalosti Sv. Petra cesta 33, na pokopališču k Sv. Križu, kjer se položi v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Ljubljana, 1. marca 1928.

Bernard, sin

Marija Pressinger, mati

in vse ostalo sorodstvo.